

EKSAMEN

6000 Bedriftsøkonomisk analyse og regnskap

25.05.2016

Tid/Time:	5 timer (kl 09:00 – 14:00)
Målform/Language:	Norsk
Sidetall/Pages:	3 sider (ekskl. framside) + 2 vedlegg (3 sider)
Hjelpemiddel:	Egen kalkulator.
Merknad/Notes:	Husk å føre på kandidatnummer på alle ark.
Vedlegg:	<ol style="list-style-type: none">1. Enhetsdiagram til oppgave 3. (Skal <u>ikke</u> innleveres som del av besvarelsen.)2. Saldobalanse til oppgave 1. (2 eksemplarer, - hvorav ett kan innleveres som del av besvarelsen.)

OPPGAVE 1 (35 %)

Et aksjeselskap driver forretning i eget bygg. Noe av lokalene leies ut til andre.

Foreløpig saldobalanse pr 31.12.2015 er lagt ved som bilag 1 (alle tall er i hele tusen).

I resultatregnskapet er lønn, feriepenger og arbeidsgiveravgift samlet i en konto. Alle betalbare driftskostnader er samlet i en konto; - Andre driftskostnader. I balansen er Skyldig arbeidsgiveravgift, påløpte feriepenger og påløpt arbeidsgiveravgift av feriepenger samlet i en konto.

Vedlegg 1 skal brukes som løsningsark. Det skal bare leveres inn i ett eksemplar.

A. I forbindelse med årsavslutningen for 2015 skal du utarbeide Balanse og Resultatkonto der du tar hensyn til følgende tilleggsopplysninger:

1. Bygningen skal avskrives lineært med 2 % av kostpris som er 5000.
2. Varebiler skal avskrives lineært med 15 % av kostpris som var 1000.
3. Inventaret er anskaffet for 650. Det avskrives lineært med 20 %.
4. En av leietakerne har før utgangen av 2015 innbetalt 3 i husleie for januar 2016.
5. Det betales avdrag og renter på pantelånet to ganger i året; - 01.02.15 og 01.08.15.
Renter beregnes etterskuddsvis med en rentesats på 4 % p.a.
6. Avsetning tap på fordringer pr 31.12.15 er beregnet til 30.
7. Varebeholdningen ved årets utgang skal føres i balansen med 585.
8. Forsikringer betales en gang pr år. Selskapet har i løpet av året betalt 80 i forsikringspremie for perioden 01.04.15 – 31.03.16. Beløpet er bokført på konto Andre driftskostnader.
9. Ved utgangen av året var påløpte driftskostnader 52.
10. Det skal ikke avsettes til skatt. Hele overskuddet / underskuddet skal føres mot Annen egenkapital.

B. Hvor stor er bruttofortjenesten i kroner og prosent?

OPPGAVE 2 (15 %)

I løpet av en periode produserer og selgeren industribedrift 12 000 enheter av produkt Q. Salgsprisen er kr 180,-. De faste kostnadene i perioden utgjør kr 600 000,-. De variable kostnadene er proporsjonale og utgjør kr 105,- pr enhet.

- a) Beregn dekningsbidrag og resultat for perioden.
- b) Beregn dekningsgraden og dekningspunkt (nullpunkt) i kr og antall enheter.
- c) Hva utgjør sikkerhetsmarginen i kr, mengde og %?

- d) Gjør nødvendige beregninger og tegn et stjernediagram som viser hvordan resultatet av produksjon av produkt Q er «følsomt» for endringer i pris, variable enhetskostnader og faste kostnader i tillegg til solgt mengde.
- e) Bruk diagrammet til å finne hvor stort salg bedriften må ha for å oppnå et overskudd på kr 500 000,-.

OPPGAVE 3 (25 %)

En produksjonsbedrift som produserer ett produkt, har utarbeidet en tabell som viser sammenhengen mellom mengde, kostnader og inntekter. På grunnlag av tabellen har det blitt laget et enhetsdiagram hvor en har tegnet inn pris, differanseenhetsinntekt, totale enhetskostnader og differanseenhetskostnader. Diagrammet finner du som vedlegg nr 1.

På grunnlag av enhetsdiagrammet skal du svare på følgende spørsmål og begrunne / forklare svarene:

- a) Hva er kostnadsoptimal produksjonsmengde (kostnadsoptimum)?
- b) Hva er gevinstoptimal mengde (gevinstoptimum)?
- c) Hva er det høyeste overskuddet som bedriften kan oppnå?
- d) Forklar med ord eller en prinsippskisse hvordan overskuddet i c) kan illustreres i diagrammet.
- e) Hva kan du si om priselastisiteten i mengdeintervallet 400 – 500 enheter?
- f) Ved hvilken pris er priselastisiteten nøytralelastisk?
- g) Hva er et dekningspunkt? Kan du påvise dekningspunkt(er) i diagrammet?
- h) Hva ville resultatet (overskudd eller underskudd) bli ved en mengde på 300 enheter?
- i) En kunde i Tyskland ønsker å kjøpe et ubegrenset antall enheter for en pris på kr 7.000. Kan du på bakgrunn av diagrammet ta stilling til om det vil være økonomisk gunstig å tilby produktet for salg i Tyskland i tillegg til hjemmemarkedet? Hvis det er gunstig, hva vil da være optimal produksjonsmengde og fordeling av salget mellom de to markedene, og hva er det høyeste overskuddet bedriften kan oppnå med en slik tilpasning?

OPPGAVE 4 (25 %)

En mekanisk bedrift har registrert følgende regnskapstall for 4. kvartal 2015. Alle tall er oppgitt i hele 1.000.

Salgsinntekter	66.700	
Direkte material	18.500	
Direkte lønn i plateavdelingen	8.700	
Direkte lønn i maskinavdelingen	10.300	
Indirekte kostnader i materialavd.	1.300	(herav 500 variable)
Indirekte kostnader i plateavd.	3.300	(herav 1.600 variable)
Indirekte kostnader i maskinavd.	9.200	(herav 2.700 variable)
Indirekte kostnader salg/adm.avd.	8.400	(herav 1.000 variable)

- a) Hva var resultatet i 4. kvartal?
- b) Hvor stort var dekningsbidraget og dekningsgraden i 4. kvartal?

Bedriften regner denne regnskapsperioden som en normalperiode, og ønsker å bruke disse regnskapstallene for å fastsette nye tilleggssatser for sine kalkyler.

- c) Beregn tilleggssatser (som prosenttillegg) for samtlige avdelinger for bruk i en selvkostkalkyle. Beregningsgrunnlag er:
 - Direkte material for materialavdelingen
 - Avdelingens direkte lønn for plateavdelingen
 - Avdelingens direkte lønn for maskinavdelingen
 - Tilvirkningskost for salgs-/administrasjonsavdelingen

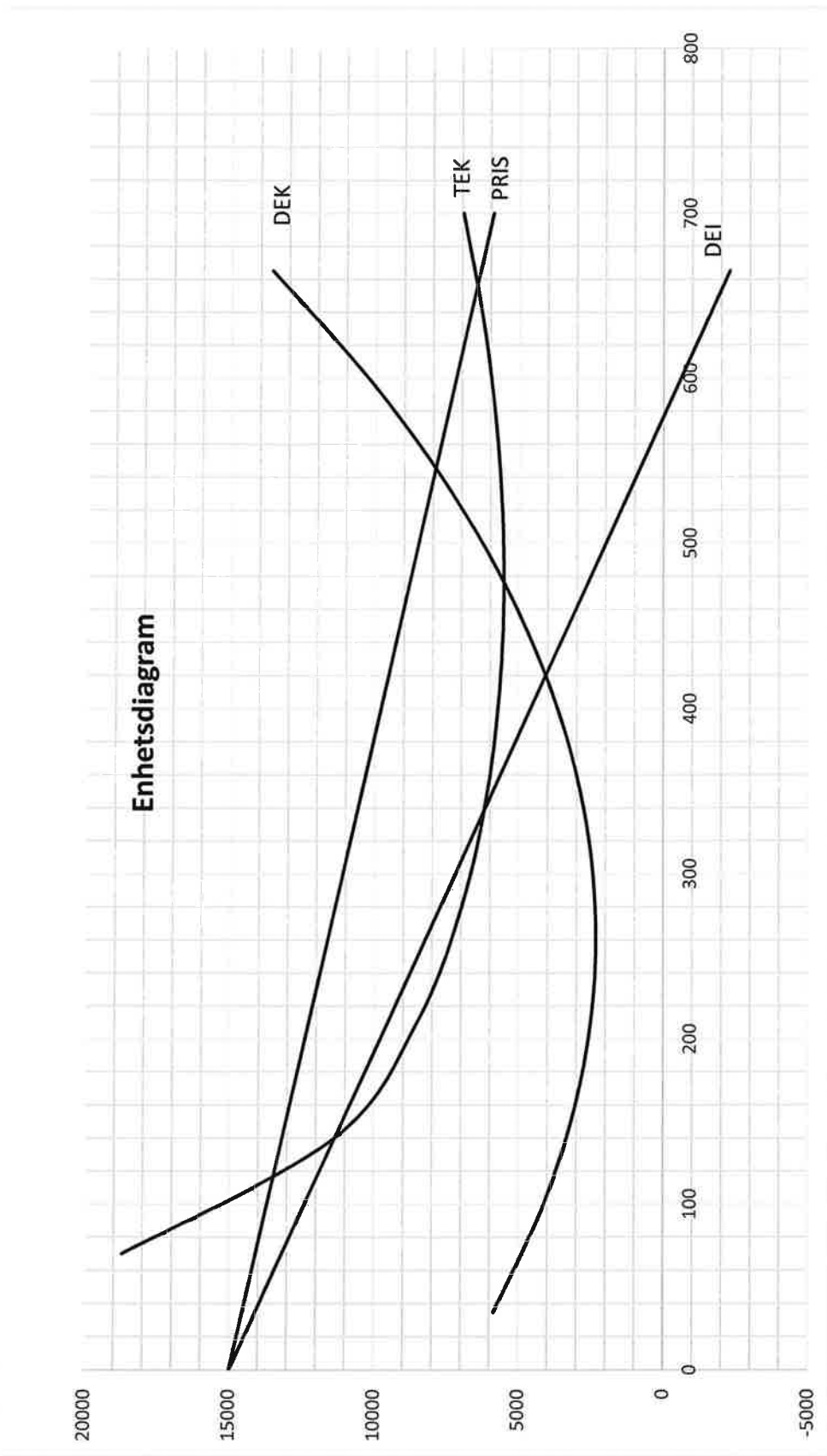
Bedriften skal kalkulere en ny ordre. I forkalkylen er det lagt til grunn at forbruket av direkte materialer vil være kr 40.000, direkte lønn i plateavdelingen vil være kr 25.000 og direkte lønn i maskinavdelingen vil være kr 36.000.

- d) Utarbeid selvkostkalkyle for denne ordren.
- e) Hva vil salgsprisen være dersom bedriften har et tillegg for fortjeneste på 10 % av selvkost?

Bedriften får ikke aksept for salgsprisen du beregnet i deloppgave e). Kjøper er villig til å godta tilbudet dersom han får 20 % rabatt.

- f) Hva blir salgsprisen dersom bedriften gir 20 % rabatt på beregnet salgspris?
- g) Hvilke argumenter kan være aktuelle for/mot å akseptere kundens mottilbud?

Vedlegg 1. (DETTE VEDLEGGET SKAL IKKE INNLEVERES. OPPGAVEN BESVARES PÅ ORDINÆRT EKSAMENSPAPIR.)

TEK = Totale enhetskostnader
DEK = Differanseenhetskostnad
DEI = Differanseenhetsinntekt

VEDLEGG 2

Kandidatnr.: _____

Kontonavn	Forel. Saldo	Overføringer	RESULTAT	BALANSE	Henv.
Bygning	4 100				
Tomt	600				
Varebil	720				
Inventar	240				
Varebeholdning	620				
Forskuddsbet forsikring	24				
Kundefordringer	633				
Avsetning tap på fordringer	-25				
Bankinnskudd, skattetrekk	82				
Aksjekapital	-1 200				
Annen egenkapital	-968				
Pantelån	-2 700				
Kassekreditt	-258				
Leverandørgjeld	-730				
Skyldig skattetrekk	-82				
Skyldig merv.avg.	-76				
Skyldig AGA, feriep. Etc	-220				
Forskuddsbet husleieinntekt	0				
Påløpte rentekostnader	-20				
Påløpte driftskostnader	-24				
Avg.pl. Varesalg	-8 688				
Leieinntekter	-252				
Varekjøp	6 168				
Lønninger, AGA, etc	1 704				
Avskrivninger	0				
Andre driftskostnader	196				
Tap på fordringer	20				
Renteinntekter	-12				
Rentekostnader	148				
Årsresultat	0				
SUM	0				